

Nationale
Voorleeslunch
vrijdag 2 oktober

een initiatief van:

TOEN ROSA EEN BROOD GING KOPEN

Joke van Leeuwen

Op een stormachtige middag trok Rosa de voordeur van haar benedenwoning achter zich dicht om in haar grasgroene jas een vers brood te gaan kopen. Het lopen ging haar prima af zonder hulpmiddelen, al was ze de laatste jaren aanzienlijk dunner en brozer geworden.

Rosa stond nog maar nauwelijks op straat of een sterke windvlaag kreeg haar te pakken. Die tilde haar lichte lijf zomaar op en nam haar mee als in een hangmat, almaar hoger en hoger tot boven de rode daken van haar jaren-dertigbuurtje. Dit was de eerste keer dat haar vermagering een probleem leek. Ze was een bejaard pluisje geworden. Maar al gauw ervoer ze het niet meer als een probleem en beviel het haar prima om door de wind te worden meegenomen. Dat kwam niet alleen omdat het uitzicht steeds indrukwekkender werd, maar vooral omdat de wind haar dróég, zoals ooit haar allang geleden gestorven moeder haar moest hebben gedragen.

Wat is dit bijzonder, zei ze tegen zichzelf, wat is het heerlijk om door de wind op vogelhoogte liefdevol te worden aangeraakt. Dat mis ik soms zo. Zulke aanrakingen.

Maar daarna begon ze zich toch zorgen te maken, want stormwind kon opeens gaan liggen en wat zou er dan gebeuren? Zou ze opeens naar beneden storten, op de straatstenen? Of zou ze dwars door een raam van een hoog flatgebouw zomaar bij een vreemde over de vloer glijden?

Ach, dacht ze, laat ik in het nu blijven, het schijnt verstandig te zijn om in het nu te blijven, ik voel me zo licht, ik heb geen last van mijn onderrug, niets drukt op iets anders, laat ik dus maar in het nu blijven.

Opeens leek het of de wind zijn handen van haar aftrok. Ze viel, gelukkig niet meer dan een meter of drie, en plonsde in een zwembad dat zich boven op het dak van een vijfsterrenhotel bevond. Meteen greep ze naar een stang van het zwembadladdertje en klom ze het water uit. Druipend liep ze over het dakterras, op zoek naar een manier om weer naar beneden te kunnen.

Dat is ook wat, mompelde ze tegen een stapel vastgesjorde ligstoelen die in een hoek op beter weer lagen te wachten. De enige deur die ze zag kon gelukkig open. Op haar soppende schoenen sloop ze een marmeren trap af en stond even later op de bovenste verdieping van het chique hotel.

Rosa was nog nooit van haar leven in een hotel geweest. Als ze vroeger met haar man op vakantie ging, namen ze een tent mee, een zware tent met ingewikkelde tentstokken en een zootje haringen die haar man altijd met zoveel kracht de grond in sloeg dat die er bij vertrek nauwelijks meer uit te krijgen waren. Ach, kon ze hem nog maar vertellen wat ze net had meegemaakt, maar hij was al vijftien jaar dood.

Uit een van de vele deuren kwam een schoonmaakster tevoorschijn. Verbaasd keek ze naar Rosa die daar in haar natte grasgroene jas en met haar doorweekte broekspijpen niet wist welke kant ze uit moest.

‘Roem?’ zei de schoonmaakster.

Rosa begreep niet wat ze bedoelde. Ze zei dat het de wind was geweest, maar de schoonmaakster duwde haar al een lift in.

‘Krounfloor,’ zei ze. Ze drukte op het knopje voor de begane grond en voordat de liftdeur dichtviel schoot ze weer de gang op

om verder te werken, want mensen die weinig verdienen, krijgen vaak ook niet veel tijd.

Het was een goudkleurige lift. Uit het plafond wolkte een slaperige melodie. In een grote spiegel met een donkere zweem erover zag Rosa zichzelf staan. Ze leek er jaren jonger in.

Wat een vriendelijke spiegel, dacht ze.

Beneden hoefde ze de liftdeur niet zelf te openen. Dat deed een jongen van een jaar of twintig, schatte ze, hoewel, soms bleken zulke kerels al in de veertig te zijn. Een leuk ros koppie, deftig in de kleren, hij zou haar kleinzoon kunnen wezen als ze een kleinzoon had, maar ze had geen kleinzoon.

‘Mevrouw, wat is er met ú?’ vroeg hij.

En Rosa vertelde dat de wind haar had opgetild en gedragen en daarna in het zwembad gegooid.

De kleinzoon die haar kleinzoon niet was haalde er een kordate vrouw bij in een rood mantelpak.

‘U bent nat,’ zei mevrouw Mantelpak.

‘Dat heeft u goed gezien,’ zei Rosa.

De vrouw vroeg naar haar kamernummer, maar Rosa wist van geen kamernummer. Ze zei dat ze in het zwembad was gevallen, terwijl ze alleen maar een brood ging kopen.

‘In het zwembad, met zulk weer,’ zei mevrouw Mantelpak. Ze greep Rosa’s arm vast en trok haar mee. Dit soort vastnemen rekende Rosa niet tot de aanrakingen die ze had gemist.

Ze kwam in een kamertje terecht waar een slome leunstoel stond en een kwijnende kamerplant.

Mevrouw Mantelpak liep weg en kwam even later terug met twee enorme vuilniszakken en een goudkleurige föhn. De eerste vuilniszak drapeerde ze over de zitting van de leunstoel, de tweede legde ze op het hoogpolige tapijt.

‘Doe uw jas uit,’ beval ze. Rosa gehoorzaamde. Haar bloes was droog gebleven. Mevrouw Mantelpak drapeerde de jas op de

tweede vuilniszak, met de beide mouwen wijd alsof het kledingstuk daar amechtig lag bij te komen.

Nu moest Rosa van haar in de leunstoel gaan zitten. En ze moest haar identiteitskaart tonen.

‘Sorry,’ zei Rosa, ‘die heb ik thuis laten liggen, ik ging namelijk alleen maar een brood kopen. En eerlijk gezegd heb ik een heerlijke ervaring gehad, eindelijk weer eens zo’n gevoel van gedragen worden, begrijpt u, van gestreeld worden zelfs, dat heeft een mens nodig, nietwaar?’

Mevrouw Mantelpak zei niets terug. Ze liet Rosa alleen, daar in die leunstoel, daar naast die kamerplant.

Rosa zag de föhn liggen. Die is misschien wel handig, dacht ze. En omdat ze haar schoenen en sokken wilde uittrekken en zoiets zowel staand als hangend in zo’n diepe stoel niet praktisch was, liet ze zich op het hoogpolige tapijt zakken.

Daarna hees ze zich overeind, schoof haar broek tot op haar knieën, ging weer op de grond zitten en trok hem over haar blote voeten. Even keek ze aandachtig naar haar benen, met hier en daar een blauw adertje en een vlekje dat er vroeger niet op voorkwam. Er zat door dat vermageren wat overschot aan vel om haar botten, maar die benen van haar deden het nog goed.

Ze stond weer op en wrong haar sokken en haar broekspijpen stevig uit boven de aarde waarin de kamerplant stond te kwijnen. Hopelijk zat er in dat zwembadwater niet iets waar zo’n plant nog ongelukkiger van werd.

In een hoek, dicht bij de vloer, vond ze een stopcontact. Ze duwde er de stekker van de goudkleurige föhn in en liet haar sokken om de beurt in de heteluchtstroom wapperen, afgewisseld met haar broek.

Na een halfuurtje zou alles wel weer droog zijn en zou ze de mensen hier vragen om haar naar huis te brengen.

Er stapte een jeugdig ogende man binnen met een gladgeschoren schedel en een keurig getrimd baardje, zo een die haar kleinzoon had kunnen zijn.

Hij kwam met een begripvolle blik op Rosa af en knielde bij haar neer, alsof hij haar blote benen wilde inspecteren. Daardoor werd ze zich even veel te bewust van hun magerte.

‘Goedemiddag mevrouw,’ zei Keurig Baardje. ‘Ik ben van de Dienst Geestelijke Mensenzorg. Zal ik u even rechtop helpen?’

Rosa wilde blijven zitten, want haar broek was nog niet droog, maar hij luisterde niet. Hij tilde haar met twee handen professioneel op. Nu stond ze daar in haar onderbroek voor hem en dat vond ze niet prettig.

Ze zei: ‘Sorry, ik was nat.’

‘Dat begrijp ik,’ zei Keurig Baardje, ‘dat kan iedereen overkomen. Ik ben wel wat gewend.’

‘Nee, het was het zwembad,’ zei Rosa, ‘en gelukkig maar, want ik had ook tegen een flatgebouw kunnen slaan.’

‘Ja ja,’ zei Keurig Baardje, ‘dat denkt u dus.’

‘Nee,’ zei Rosa, ‘het was de wind. Wonderlijk, vindt u niet?’

‘Ja ja,’ zei Keurig Baardje weer, ‘dat denkt u dus.’

Rosa wilde haar broek aantrekken, maar dat vond Keurig Baardje niet meteen nodig.

Hij zei opnieuw dat hij zulke situaties gewend was. En hij vroeg of ze nog wist waar ze woonde.

‘Ja natuurlijk weet ik waar ik woon,’ zei Rosa. ‘Ik ging een brood kopen en toen gebeurde het.’

Hij vroeg of ze alleen woonde en Rosa vertelde dat haar man al vijftien jaar dood was.

Hij vroeg of ze kinderen had.

‘Nee nee,’ zei Rosa.

En toen zei hij dat het in haar huidige toestand beter voor haar was om niet meer alleen te zijn, dat zou heel onverstandig wezen, want wat ze vertelde, dat kon natuurlijk niet. Ze moest onrechtmatig dit hotel zijn binnengewandeld zonder te weten waar ze was en de lift hebben genomen en zijn verdwaald en op het dak in het zwembad zijn gevallen.

‘Welnee,’ zei Rosa. ‘Ik zei toch dat het de wind was? En ik kan prima alleen zijn, meneer van de Menselijke Zorgelijkheid.’

Keurig Baardje zei dat hij iets ging regelen. Ze moest maar rustig blijven wachten.

Rosa plofte in de leunstoel. Ze keek naar de kamerplant. Misschien keek haast niemand ooit naar die kamerplant. Die was vast eenzaam. Planten hebben ook gevoel, had ze ooit ergens gelezen, en deze had duidelijk een plantaardig soort depressiviteit.

Maar het wachten duurde Rosa te lang. Veel te lang. Het leek wel of ze vergeten waren dat ze haar in dat kamertje hadden geparkeerd. Ze trok haar klamme broek aan, en haar sokken en schoenen. Ze sloeg haar grasgroene jas over haar schouders en liep naar de ontvangsthal van het vijfsterrenhotel.

Een eindje van haar vandaan, dicht bij de grote ramen aan de straatkant, zag ze een kluitje mensen staan. Ze herkende het rode mantelpak, die vrouw stond er dus ook bij.

Keurig Baardje zag ze niet. Die was zeker nog steeds iets aan het regelen.

Het groepje stond te kijken naar een computerscherm en te praten over de storm en wat die had teweeggebracht. Er was veel omgewaaid en afgewaaid en weggewaaid.

Rosa ging achter hen staan. Ze kon het scherm zien. Ze herkende waar de anderen naar keken. Het was een nieuwssite met videotjes, een hele reeks pas binnengekomen videotjes. Ze gingen allemaal over de storm van die dag. Om de beurt werd er

eentje uitvergroot. Rosa keek mee en zag toen opeens in de grijze lucht, hoog boven rode daken een grasgroen vlekje. 'Dat ben ik!' riep ze, 'ik ben dat groene pluisje daar in de lucht! Kijk maar, deze jas had ik aan! Ik ben het!'

Iedereen keek naar Rosa, naar haar jas in het echt, naar het grasgroene vlekje op het scherm en weer naar Rosa in het echt. 'Ik zei het toch?' zei ze. 'Jullie geloofden me niet, hè. Het was heerlijk. Echt heerlijk. Alsof ik gedragen werd. En zou iemand mij nu naar huis willen brengen? Ik moet namelijk nog een brood kopen.'

Over de Nationale Voorleeslunch

Joke van Leeuwen schreef dit verhaal in opdracht van Stichting De Samenleesclub voor de Nationale Voorleeslunch. Op vrijdag 2 oktober 2026, Nationale Ouderendag, vindt de 14e editie plaats van de de Nationale Voorleeslunch. Bekende Nederlanders en lokale helden lezen die dag voor aan ouderen door het hele land. Joke van Leeuwen leest het verhaal zelf voor op televisie bij Omroep Max op NPO 1. Meer weten? www.nationalevoorleeslunch.nl

Over De Samenleesclub

De Samenleesclub organiseert door het hele land samenleesclubs voor iedereen. Samen Lezen zorgt voor plezier, ontmoeting en echte gesprekken in buurthuizen, bibliotheken en in de zorg. Meer weten? www.desamenleesclub.nl